

Vergaderjaar 2023–2024

36 410 XIII

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (XIII) voor het jaar 2024

Nr. 100

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN EN KLIMAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 16 september 2024

Hierbij informeer ik uw Kamer over de afgeronde meta-evaluatie van het durfkapitaalinstrumentarium van het Ministerie van Economische Zaken (EZ). De meta-evaluatie is een overkoepelende evaluatie van de doelmatigheid en doeltreffendheid van de diverse publieke risicokapitaalinstrumenten, zoals verzocht door de motie van het lid Van Strien c.s.¹, en de motie van het lid De Jong c.s.² die de regering verzoekt om bij de geplande evaluaties van de verschillende instrumenten specifieke aandacht te hebben voor de samenhang tussen de instrumenten rond criteria en termijnen. Recentelijk zijn de individuele regelingen uit de meta-evaluatie, te weten de SEED regeling (SEED), het Dutch Venture Initiative (DVI), de Vroegefasefinanciering (VFF), de Groeifaciliteit (GF) en het Innovatiekrediet (IK), geëvalueerd en aangeboden aan uw Kamer.³ Al deze evaluaties hebben plaatsgevonden onder begeleiding van een onafhankelijke commissie.

De meta-evaluatie, uitgevoerd door KplusV en Decisio, richtte zich op drie hoofdvragen:

- Is de samenhang van het publieke durfkapitaalinstrumentarium met haar verschillende uitvoerders en mate van subsidiëring effectief in het wegnemen van knelpunten op de risicokapitaalmarkt en slagen de samenhangende instrumenten erin om de toegang tot risicokapitaal te vergroten?
- Hoe heeft de markt voor durfkapitaal zich ontwikkeld de afgelopen jaren en in hoeverre is het overheidsingrijpen via het huidige publieke instrumentarium gerechtvaardigd?
- Zijn de instrumenten en de samenhang daartussen doelmatig en doeltreffend?

¹ Kamerstuk 35 925 XIII, nr. 23

² kamerstuk 35 420, nr. 495

³ Kamerstuk 36 410 XIII, nr. 97

Samengevat stelt de meta-analyse dat de samenhang van het durfkapitaalinstrumentarium van de overheid als goed en effectief wordt beschouwd, en effectief de knelpunten aanpakt in de markt waarmee de toegang tot kapitaal voor ondernemers wordt vergroot. Het instrumentarium tezamen heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan de groei en maturatie van de durfkapitaalmarkt. Volgens de meta-evaluatie functioneert de durfkapitaalmarkt in Nederland goed en is deze in de afgelopen tien jaar sterk gegroeid. Er is een volwassen en succesvolle sector van private fondsen en fondsmanagers ontstaan. Het aantal transacties, het geïnvesteerde bedrag per financiering en het totaal beschikbare kapitaal zijn toegenomen, wat heeft geleid tot een meer dekkend aanbod voor start- en scale-ups. Volgens de meta-analyse zijn in de vroege fases van start-ups zijn overheidsmiddelen belangrijk, omdat door informatie-asymmetrie en coördinatiefalen private investeerders terughoudend zijn. Daarnaast signaleert de meta-evaluatie knelpunten bij grote financieringen voor «first time plants» en scale-ups.

De belangrijkste aanbeveling van de meta-analyse is om het instrumentarium voort te zetten, met verbeteringen zoals het formuleren van duidelijkere doelstellingen op systeemniveau om de doelmatigheid van het durfkapitaalinstrumentarium in de toekomst beter te kunnen beoordelen.

Ik vind het belangrijk om de uitkomsten van het Interdepartementaal Beleidsonderzoek (IBO) Bedrijfsfinanciering te betrekken bij mijn beleidsreactie op de meta-analyse en de individuele evaluaties van de instrumenten. Mijn gecombineerde beleidsreactie op de evaluaties en de meta-analyse en de specifieke aanbevelingen die daar worden genoemd zal ik naar verwachting in het vierde kwartaal van 2024 aan uw Kamer aanbieden.

De Minister van Economische Zaken,
D.S. Beljaarts